

ЕВРОПСКИ РАЗВОЈНИ ПЛАН

ПРЕХРАМБЕНО - ХЕМИЈСКА ШКОЛА

НИШ

2019 - 2021

Ниш, 2019. године

Садржај

УВОД	3
ОКВИР РАЗВОЈА ЕВРОПСКЕ ДИМЕНЗИЈЕ ПРЕХРАМБЕНО-ХЕМИЈСКЕ ШКОЛЕ	5
СТРАТЕШКИ ЦИЉ РАЗВОЈА ПРЕХРАМБЕНО-ХЕМИЈСКЕ ШКОЛЕ	7
СНАГЕ, СЛАБОСТИ И ПОТРЕБЕ ШКОЛЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ КРАТКОРОЧНИХ И ДУГОРОЧНИХ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА	8
РАЗВОЈ КВАЛИТЕТА РАДА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА ШКОЛЕ	9
ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ У СПРОВОЂЕЊУ Erasmus+ ПРОГРАМА	10
УПОТРЕБА e-Twinning ПЛАТФОРМЕ	10
МЕЂУНАРОДНА РАЗМЕНА УЧЕНИКА	11
ОБЛИЦИ ИНТЕГРАЦИЈЕ НОВОСТЕЧЕНОГ ЗНАЊА, КОМПЕТЕНЦИЈА И ИСКУСТВА У РАЗВОЈ ПРЕХРАМБЕНО-ХЕМИЈСКЕ ШКОЛЕ	11

УВОД

Прехрамбено – хемијска школа Ниш настоји да прати савремене трендове у образовању, планира свој развој, вреднује свој рад и доноси мере које унапређују њен квалитет да би остварила свој глобални циљ „Школа по мери ученика. Развојни план школе 2018-2021. године израђен је од стране Стручног актива за развојно планирање уз подршку тимова за самовредновање, тима за обезбеђивање квалитета и развоја установе, чланова колектива, ученика, родитеља и локалне заједнице.

Циљ израде Европског развојног плана је да се партнерским радом и сталном сарадњом учесника препознају реалне потребе Прехрамбено – хемијске школе успостављајући механизме који ће омогућити њен даљи развој. У самом креирању документа су консултовани сви субјекти који утичу или који су директно укључени у рад школе. Европски Развојни план је један од начина остваривања промена у Школи, а бројне активности предвиђене овим планом нашу Школу ће приближити жељеним стандардима квалитета.

Процес планирања интернационализације Школе започет је утврђивањем тренутног стања у школи што је подразумевало квантитативну обраду података о школи и квалитативан опис стања школе као резултат процеса самовредновања. Као извор информација коришћени су: Годишњи план рада школе, Извештаји о самовредновању, Школски програм, SWOT анализа... Резултати анализе су нам пружили слику о функционисању школе, њеним снагама и слабостима, као и ресурсима у свим областима из различитих углова. Тачни резултати овакве анализе тренутног стања су предуслов за идентификовање потреба школе и омогућили су нам дефинисање приоритетних праваца развоја школе кроз европске међународне пројекте.

Прехрамбено - хемијска школа је једна од најстаријих средњих стручних школа у Нишу. Основана је 1935/1936. школске године под називом "Прва стручна продужена школа", а настала је реорганизацијом дотадашњих занатских школа у Нишу. Школа је уписана у регистар Привредног суда у Нишу под бројем Фи. 1662/02 од 30.12.2002. године, што је последњи упис промена назива школе и бројем Фи.1822/04 од 28.12.2004.год. којим је уписано проширење делатности Школе. Решењем Привредног суда у Нишу Фи.број 161/2010 од 10.12.2010.год. уписано је усаглашавање са Законом о класификацији делатности са новом шифром претежне делатности 8532 - средње стручно образовање. Решењем Министарства просвете Републике Србије број 022- 05- 371/94 - 03 од 16.05.1994.год. и надаље, школа је верификована за остваривање наставних планова и програма за одређена подручја рада и образовне профиле.

Прехрамбено-хемијска школа данас има 540 ученика, 21. одељење у два подручја рада: Хемија, неметали и графичарство и Производња и прерада хране. Школа

образује следеће образовне профиле трећег и четвртог степена стручног образовања : пекар, месар (три године), техничар за заштиту животне средине, прехранбени техничар, хемијски лаборант, техничар за биотехнологију, техничар за индустријску фармацеутску технологију, техничар за хемијску и фармацеутску технологију (четири године).

Од школске 2017/18. године ученици у образовним профилима пекар и месар наставу похађају са елементима дуалног образовања.

Школа има 86 запослених, од тога 69 наставника и стручних сарадника у непосредном образовно - васпитном раду. Наставници су важни носиоци школских активности ,континуирано побољшавају своје професионалне компетенције, својим ангажовањем утичу на слику школе у локалном окружењу, региону и држави. Школа има високо рангиране ученике на Републичким такмичењима у оба подручја рада што доказује стручност, мотивисаност и организованост наставника у области настава и учење, подршка и постигнућа ученика. Укључивање наставника у пројекте међународне сарадње и мобилности дошао је као логичан наставак ангажовања школе у досадашњим пројектима, са великом подршком и одговорношћу директора школе у организовању, одржавању и евалуацији пројекта мобилности као и сарадње са школама европског типа образовног система.

Европски развојни план је сачињен са циљем да планираним активностима унапредимо наставни процес, модернизујемо планирање наставе, мотивишемо ученике за професионални развој у различитим областима као и упознавање са моделом европског процеса образовања. Наш циљ међународне сарадње је унапређивање наставничких и ученичких компетенција, кроз области настава и учење, постигнућа ученика, као и стручно усавршавање свих запослених у школи. Развојним планом школе 2018-2021. год. јасно је дефинисан ученик као центар свих наших циљева, остваривање подстицајног окружења за стицање функционалних знања и вештина, унапређивање међупредметних компетенција тако да су све активности, планови и пројекти усмерени у том правцу.

Европски развојни план је важан документ дугорочног развоја школе. Израду наведеног садржаја документа начинили су чланови тима:

1. Тања Микић, директор школе
2. Славиша Манић, координатор Тима за међународне пројекте
3. Наташа Ноцић, члан Стручног актива за развојно планирање
4. Данијела Јанковић, наставница енглеског језика
5. Светлана Богуновић, координатор Тима за самовредновање

ОКВИР РАЗВОЈА ЕВРОПСКЕ ДИМЕНЗИЈЕ ПРЕХРАМБЕНО-ХЕМИЈСКЕ ШКОЛЕ

Прехрамбено-хемијска школа, средња стручна школа, тежи да буде модерна школа која образује ученике за будућност, развијајући њихове компетенције које су потребне за њихово укључивање у свет рада или наставак школовања. Учествојући у пројектима, семинарима Министарства просвете и других организација на националном нивоу наше активности биле су усмерене на унапређивање наставног процеса, међупредметна сарадња, унапређивање ученичких професионалних и целоживотних компетенција, развијање свести о заштити животне средине, предузетништва, каријерног вођења и саветовања и информационих технологија. Укључивањем у међународне пројекте желимо да запошљене у школи и наше ученике упознамо са примерима добре праксе, образовним системима сличних школа у Европи, методама наставе, организацијом рада школа све са циљевима: јачања компетенција запошљених у школи као и стварање услова за развој наших ученика у професионално оспособљене, одговорне, савесне, толерантне младе људе спремне за изазове модерног, мултикултуралног друштва. Пројекти међународне сарадње нам пружају могућност да се у безбедном окружењу сличне школе организује и реализује боравак наставника и ученика и посматра наставни процес и свет изван националних граница. То је уједно и најефикаснији и најбржи начин да остваримо наш циљ.

Европским развојним планом Прехрамбено-хемијска школа планира активности које су усмерене на образовне захтеве и потребе нових генерација који траже активно учешће у животу ван школе, кроз наставу и програме региона и Европске уније .

Законски и стратешки оквир Европског развојног плана Школе чине:

- Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године („Сл. гл. РС“, бр.107/2012, од 09.11.2012.године), СРО 3. Циљеви дугорочног развоја образовања; задатак 1 - повећање квалитета процеса и исхода образовања до максимално достигнутог нивоа - оног који проистиче из научних сазнања о образовању и угледне образовне праксе; задатак 2 - повећање обухвата становништва Републике Србије на свим образовним нивоима, од предшколског васпитања и образовања до целоживотног учења;
- Стратегија Европа 2020 (2015), која говори о учешћу Србије у стварању заједничког европског образовног оквира и дефинише Политике засноване на подацима и учење из искуства других;
- Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гл. РС“, бр. 72/2009, 52/2011, 55/2013, 88/2017 и 27/2018.) ЗОСОВ став 4. Обезбеђење и унапређивање квалитета; у члану 50 објашњава концепт развојног плана као стратешког плана установе који држи приоритете у остваривању образовно-васпитног рада. ЗОСОВ став 5. Програми образовања и васпитања; члан 151 прописује обавезу стручног усавршавања и стални професионални развој наставника, васпитача и стручних сарадника;

- Правилник о сталном стручном усавршавању наставника, васпитача и стручних сарадника ("Сл. гласник РС", бр. 81/2017) који прецизира облике стручног усавршавања наставника, приоритетне области за стручно усавршавање, програме и начине стручног усавршавања као дела концепта целоживотног учења и подизања компетенција запослених на виши ниво.
- Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја („Сл. гл. РС“, бр. 5/2011), који утврђује обавезе наставника да: примењује информационо-комуникационе технологије; усклађује своју праксу са иновацијама у образовању и васпитању; поштује универзалне људске и националне вредности и подстиче ученике да их усвоје, подржавајући међусобно разумевање и поштовање, толеранцију, уважавање различитости, сарадњу и дружење; разуме значај целоживотног учења, континуирано се професионално усавршава, иновира и унапређује свој рад; служи се бар једним страним језиком.

Школски оквир Европског развојног плана Школе чине:

- **Школски развојни план 2018-2021**
Област 3: Постигнућа ученика – специфични циљ: *Унапређивање међупредметних компетенција ученика кроз пројекте међународне сарадње кроз реализацију задатка учешће ученика у међународним пројектима.*
Област 10. План стручног усавршавања наставника, директора, стручних сарадника и других запошљених у школи - специфични циљ : *Унапређивање компетенција запошљених у школи кроз пројекте међународне сарадње*
Област 14. Друга питања од значаја за развој школе - стратешки циљ: *Интернационализација стручног усавршавања ученика, наставника и стручних сарадника*
- **Школски програм** У делу Остали обавезни облици образовно-васпитног рада Програм рада пројекта Фондације Темпус
- **Годишњи план рада школе** за 2019-2020 годину у поглављу VIII Унапређење образовно васпитног рада :
 - Европски развојни план
 - Пројекат мобилности КА1 „ *United in knowledge* “, подржаног од стране Фондације Темпус из програма Еразмус+

СТРАТЕШКИ ЦИЉ РАЗВОЈА ПРЕХРАМБЕНО-ХЕМИЈСКЕ ШКОЛЕ

Стратешки циљ развоја Прехрамбено-хемијске школе дефинисан је као краткорочни и дугорочни, са задатком постизања унапређивања наставног процеса кроз развој компетенција запошљених и ученика праћењем европских образовних модела и савремене технологије као и интернационализација школе.

Краткорочни стратешки циљ:

- Развијање мултикултуралне свести и заинтересованости за спровођење европских пројеката ради унапређења компетенција неопходних за ову димензију рада школе.
- Унапређење језичких и дигиталних компетенција наставника, стручних сарадника и ученика.
- Развијање међупредметних компетенција и предузетништва у наставном процесу.
- Развијање међупредметних компетенција и одговоран однос према околини
- Унапређење квалитета наставног процеса применом нових, иновативних и интерактивних метода.
- Развој свести о важности европске димензије као и регионално и регионално повезивање школе кроз размену ученика, примера добре праксе и професионално усавршавање наставника.
- Добијање eTwinning ознаке за школу ради повољнијег позиционирања у процесу одабира школе за стратешког партнера у Ерасмус+ пројектима

Дугорочни стратешки циљ :

- Припрема и стицање услова за учествовање у што већем броју међународних пројеката пре свега Erasmus+ и ступање у стратешка партнерства у Erasmus+ пројектима.

**СНАГЕ, СЛАБОСТИ И ПОТРЕБЕ ШКОЛЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ
КРАТКОРОЧНИХ И ДУГОРОЧНИХ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА**

Снаге:

- Спремност и подршка управе за иновације, нове идеје, подршку и помоћ свим заинтересованим наставницима за сарадњу и размену искустава са школама у и изван Србије
- Постојеће стечено искуство кроз активности са преко 50 социјалних партнера и преко 25 институција у граду са којима школа сарађује ради унапређења образовно-васпитног рада и пружања подршке ученицима
- Организација и реализација „ Међународног фестивала младих пекара“ 10.05-11. 05.2019.године у Нишу
- Школа са дугом традицијом у раду
- Кроз историју, школа се успешно прилагођавала променама.
- Учешће у пројектима: Развионица и Сарадњом до знања
- Учешће у националним истраживањима: ПИСА истраживање и Национално истраживање ученика 3. Разреда
- Школа има статус Међународне еко – школе
- Успеси ученика на такмичењима
- Учешће ученика на различитим такмичењима и манифестацијама на Републичком нивоу, Ласафре, тортјада, погачијада
- Представници школе активно учествују у раду заједница прехранбене и хемијске струке

Слабости:

- Недовољна мотивисаност једног дела наставника и њихов отпор према променама везаним за иновације у настави
- Недовољно развијен осећај и недостатак искуства за квалитетан тимски рад.
- Недостатак компетенција за примену постојећих савремених наставних средстава у школи.
- Недостатак искуства у размени примера добре праксе како у самој школи тако и шире.
- Недовољна заинтересованост наставника за самовредновање и унапређење сопственог рада и професионалног развоја

Потребе:

- Додатно усавршавање и школовање ради професионалног развоја у области лидерства у образовању.
- Квалитетни акредитовани семинари за примену иновативних технологија, пројектне наставе и рад на изради пројектата.
- Награђивање наставника који успешно осавременују наставу.
- Развити лидерске вештине, ефикасно управљање људским ресурсима, флексибилност, отвореност и осетљивост за креативне и иновативне приступе, као и подршка напорима да школа добије европски лик.

РАЗВОЈ КВАЛИТЕТА РАДА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА ШКОЛЕ

Европски развојни план Прехрамбено-хемијске школе који планира развој европске димензије школе помоћи ће да се ученици наше школе упознају са другачијим образовним системом којем тежимо, оснажити их у потреби знања других језика осим матерњег, упознаће их са вршњацима изван граница који се школују за слична занимања, показаће им сличности и разлике између различитих националности, развиће толерантност према мултикултуралном друштву. Такође значајно ће помоћи у професионалном усавршавању наставника, директора, стручних сарадника и других запошљених у школи, побољшаће њихове компетенције и квалитет наставног процеса, развој језичких и дигиталних компетенција кроз размену искустава са колегама из европских земаља. Све ове активности планиране кроз међународне пројекте побољшаће организационе способности запошљених и неке од њих оснажити да израде квалитетне европске пројекте.

За постизање краткорочних стратешких циљева потребно је:

- Европска мобилност наставника и ученика у учењу и размена искуства са другим европским школама
- Јачање креативности наставника и нови методолошки приступ
- Употреба ИКТ технологија у реализацији свих предметних садржаја.
- Јачање компетенције из област струке, предузетништва, односа према околини, информационих технологија, знања страних језика, културе
- Подстицање пројектног планирања наставника и ученика као и пројектног размишљања
- Преношење знања и вештина стечених током мобилности осталим наставницима.
- Развој свести о европској припадности.
- Интегрисање нових знања и вештина у наставни процес и кључне документе школе: Школски програм, Годишњи план рада школе и Развојни план школе

Применом наведених активности у будућем трогодишњем периоду могуће је остварити и дугорочни стратешки циљ школе – припрему и стицање услова за учествовање у што већем броју међународних пројеката пре свега Erasmus+ и ступање у стратешка партнерства у Erasmus+ пројектима.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ У СПРОВОЂЕЊУ Erasmus+ ПРОГРАМА

Активности на реализацији постављених циљева Европским развојним планом већ су започете. Циљ нам је да мобилишемо што већи број колега који активно учесвују у реализацији стратешких циљева школе.

У првом плану нам је мобилност наставног и ненаставног особља, као и ученика. Прве мобилности наставника планирају се као праћење рада колега кроз програм Фондације Темпус КА1 мобилности за запослене у школама који се односи на мобилност наставног и ненаставног особља и ученика наше школе у циљу стицања искуства учења и праћења извођења наставе у другој држави. Школа партнер је „Професионална гимназија хемије и прехранбених технологија“ из Пазарџика, Бугарска.

Ми смо изабрали програм „посматрања на радном месту“ (*job shadowing*).

Циљ пројеката мобилности „*United in knowledge*“ је:

- подршка учесницима у стицању знања, вештина и компетенција;
- подршка професионалном развоју запослених у образовању;
- подизање свести и разумевање других култура и земаља учесника;
- повећање капацитета, атрактивност и међународну димензију организација активних у области образовања;

УПОТРЕБА e-Twinning ПЛАТФОРМЕ

- e-Twinning подстиче сарадњу школа у Европи употребом (ИКТ), тако што школама обезбеђује подршку, алате и услугеза бесплатно и континуирано професионално усавршавање наставника путем интернета.
- Учешће у e-Twinning активностима је добра припрема за учешће у изради и реализацији пројеката Европске комисије, јер омогућава:
- Упознавање са принципима вођења и учешћа у пројектима,
- Учење страних језика,
- Коришћење модерних средстава комуникације и ИКТ алата и
- Прављење листе контаката.

Неки наставници наше школе активни су на овом порталу и планира се повећање броја наставника. Овде налазимо информације од значаја за професионално усавршавање, сарадњу и припрему пројектних активности. Платформа е-Twinning Live је простор у којем наставници виде друге регистроване школе као и њихове активности. Такође користе могућност да приступе обукама на интернету у установама које су организовали е-Твинери а могу и да организују своје сопствене обуке. Поред учешћа на у теализацији е-Twinning пројеката и повезивања са колегама наставници користе и могућност професионалног усавршавања путем портала. На располагању су вебинари, семинари и кратке интензивне обуке.

Наша школа је започела е-Twinning сарадњу 2016.године.

МЕЂУНАРОДНА РАЗМЕНА УЧЕНИКА

За ученике средње стручне школе међународна размена ученика представља важан моменат у развоју и сазревању. Међународна мобилност је одлично и дугорочно искуство чији се исходи одражавају на образовном и личном нивоу.. Стицање знања у међународном окружењу шире видике ученика ка разумевању различитих друштвених и културошких разлика, разбијање језичке баријере кроз учење језика у контексту, развој вештина решавања проблема, свеобухватније опште знање, интересовање за глобална питања, веће самопоуздање кроз лични развој, стицање и развој нових пријатељства, аргументовано доношење одлука, мотивација за остварење нових циљева, лакше савладавање тешкоћа у новом окружењу на радном месту или при наставку школовања. Искуство које пружа међународна размена има за циљ стицање нових знања и вештина, као и разумевање и толеранцију за живот и правилно функционисање у мултикултуралном, мултијезичком и мултиконфесионалном окружењу једне савремене државе и друштва . Прехрамбено- хемијска школе има за циљ да ово искуство ученика реализује кроз учешће у међународним пројектима.

ОБЛИЦИ ИНТЕГРАЦИЈЕ НОВОСТЕЧЕНОГ ЗНАЊА, КОМПЕТЕНЦИЈА И ИСКУСТВА У РАЗВОЈ ПРЕХРАМБЕНО-ХЕМИЈСКЕ ШКОЛЕ

Знање, компетенције и искуство стечено у мобилности наставници ће користити у свакодневном раду, па ће на тај начи одговорити изазовима савремене наставе која захтева креативност, учење праћењем примера добре праксе, пројектно усмерење наставног процеса, приступ међународној умрежености школа и развијањем компетенција савременог наставника.

Очекујемо да највећу добит имају ученици које ће наставници новостеченим компетенцијама оснажити на промишљање, расправу о проблемима, међупредметну сарадњу, коришћење и примену стеченог знања и креативност у наставном процесу.

У интернационалној и вишејезичкој европској средини могуће је постићи усавршавање компетенција наставника и ненаставног стручног особља како би се

оснажили за квалитетнију наставу. Сеченим знањем и компетенцијама наставници могу одговорити изазовима савремене наставе која захтева креативност, примену примера добре праксе, пројектно размишљање и приступ, међународну умреженост и развијање духа европског грађана и грађана света. На тај начин могуће је оснажити ученике на промишљање, расправу о проблемима, сарадњу с колегама, и боље их припремити за будуће радно окружење или наставак школовања.